

[Lasse Budtz]

Først vil jeg gerne sige, at der er tradition for et glimrende samarbejde i Europarådsdelegationen, også med konservative medlemmer af dette ting, men f.eks. også med medlemmer fra det liberale parti venstre og andre naturligvis. Men jeg bliver nødt til at sige, at de konservative kræfter, jeg taler om, er repræsenteret i den konservative parti-gruppe i Europarådets rådgivende forsamling, og de er vel nok klare modstandere af, at tyrkerne ikke skal have adgang til at træde ind i den parlamentariske forsamling, til trods for at de altså efter vores mening ikke repræsenterer et demokratisk valgt parlament.

Bjørn Elmquist (V):

Debatten her i dag er vigtig, ikke fordi vi skal kæmpe om principper, og ikke kun fordi vi skal kæmpe for menneskerettigheder og demokrati rundt omkring i verden, men fordi det her drejer sig om et medlemsland i en organisation, der vel nok er enestående i verden, og som giver os danske statsborgere enestående kagemuligheder over for egne myndigheder, hvis menneskerettighederne krænkes.

Derfor er der den allerstørste grund til at beskæftige sig med de problemer, som det manglende demokrati og den manglende respekt for menneskerettighederne i Tyrkiet har givet anledning til nu i 3-4-5 år og endnu længere. Vi har haft lejlighed til at drøfte sagen tidligere i folketinget, og vi har fra forskellige danske politikeres side haft lejlighed til med jævne mellemrum at beskæftige os med disse ting i Strasbourg, i vores parlamentarikerforsamling i Europarådet.

Vi havde overvejelser lige efter militærkuppet, meget seriøse overvejelser, mener jeg nok vi kan sige, både i den danske parlamentarikerdelegation og i forsamlingen med hensyn til at bede Ministerkomiteen om at ekskludere Tyrkiet, og vi aflagde sågar et besøg i Tyrkiet, en officiel orienteringsrejse, for at skaffe os oplysninger, for at vide præcis, hvad det var, det drejede sig om.

Men vi endte, da vi kom tilbage fra den tur, med et kompromis eller med en forholdsvis moderat holdning. Vi udtrykte en skarp kritik og påpegede de forhold, der manglede at blive rettet op på, og inviterede samtidig regeringer i medlemslandene til at

indlede en klagesag ved Menneskerettigheds-kommissionen, hvad der da heldigvis var regeringer der gjorde, bl.a. den danske, og derfor synes jeg, vi må kunne fastslå, at den parlamentariske forsamling, de danske parlamentarikerrepræsentanter, der dengang arbejdede for det, og de af os, der siden da har arbejdet for, at det skulle blive til noget med denne klagesag, har et vist ansvar for, at den kan blive ført til ende, og at vi ikke undervejs spænder ben for mulighederne for, at denne klagesag får en konkret, kontant, gavnlig, forbedrende effekt på forholdene i Tyrkiet.

Her tænker jeg ikke mindst på de mange politiske fanger, som den dag i dag sidder i tyrkiske fængsler. Dette er for mig et overordnet mål i denne sag, og derfor er der for mig ingen tvivl om, at vi må lade være med at forestille os, at vi skal ekskludere Tyrkiet. Jeg er overbevist om, at det ville stoppe denne klagesag fra den ene dag til den anden.

Der har så i mellemtiden været et valg – det er der nogle der har kommenteret allerede – i Tyrkiet i november. Jeg hører til dem, der ikke falder i svime over den store valgdeltagelse, for det var jo under straf, man deltog; hvis man lod være, var man hjemfalden til en kraftig bøde. Derimod var resultatet af valget vel nok overraskende, for valgets klare sejrherre med et klart flertal bag sig i parlamentet var en person, som generalerne bestemt ikke havde peget på, tværtimod.

Og så havde vi januarsessionen, som vi har hørt kommentarer til også, hvor tyrkiske repræsentanter kom til forsamlingen og ville optages dér på tværs af henstillinger fra alle mulige politiske kræfter i og omkring forsamlingen om at blive væk indtil videre. Men de kom. Og vi har nogle særlige regler i statutterne, der gør, at så sidder man i udvalg, og man sidder i forsamlingen, også selv om der er nedlagt protest mod mandaterne, indtil der træffes en beslutning, der enten siger: ja, I må blive her, eller en beslutning, der siger: nej, I må ud. Det er en fejl ved statutterne, og der er flere af os, der arbejder for at få lavet statutterne om, sådan at man ikke på den måde kan tiltvinge sig adgang til forsamlingen og til udvalgene.

Der var flere af os, der forsøgte at finde frem til en ordening, så den tyrkiske parlamentarikerdelegation påtog sig en observatørstatus, pålagde sig selv nogle begrænsnin-